

Chemarea

Tinerimei Române

Biblioteca Universității Regale Ferdinand I.

din CLUJ.

N. 187 1930

EXEMPLAR LEGAL.

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....	Lei 180-
Pe un jumătate an.....	Lei 100-
Autorități și instituții.....	Lei 500-

In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69

Anul ce vine

Bătrânul nostru pământ, pe a cărui coajă ne tărâm trecător trupurile, a mai făcut un drum înainte de 365 zile, îmbătrânind pentru noi cu un an și scurtând și firele vietii noastre, ale acelora pe cari ne poartă pe spatele sale tot cu atât, micsorând în acelaș timp cu un an și drumul nostru spre vecinica nimicire a trupurilor noastre.

El — mândrul stăpân ce ne sălășuese — abia că a părăsit drumul unui an, trece fără nici un popas la altul, rezervând pentru noi, noui bucurii, și noi întristări, noui iluzii și noi decepții. El semetul nostru stăpân își va continua drumul tot după aceeași colțuroase legi ale naturii ca și în trecut, va mai face încă multe ture în jurul osiei sale ipotetice, el nu se va schimba decât... în ziua de apoi, până atunci mai mult garnitura trupurilor și a viețuitoarelor. Pe unii ne va cutura de pe sine, pe alții îi va ridica din încant și noi stăpânii trecători ai acestui pământ vom mai număra câteva „toue” de ale lui până la un timp... când apoi mistindu-ne trupurile, vor continua să numere alții... și apoi iar alții.

In ceasul acesta de hotar între anul care a trecut și cel ce vine, în aceste clipe de emoționantă despărțire de acela care a fost 1929, în aceste momente extrem de prielnice pentru fixarea marilor rosturi ale noastre, de precizare a celor ce ne-a adus trecutul și ne poate aduce viitorul, în aceste clipe mari fuge înaintea ochilor mei sufletești tot istoricul celor nouăsprezece sute și ceva de ani și mă întreb oare noi Români de ce bun am avut parte în acest lung și urias timp? Si numai decât am răspunsul trist: abia de unsprezece ani, de acei unspreze ani de când avem și noi un rost mai pronunțat pe petecul de țărână, ce ocupăm dela bătrânul nostru stăpân: pământul.

In vîltoarea celor mai bine de nouăsprezece secoli împliniți numai de la Nașterea lui Christos încocai, în cursul căror neamuri multe s-au ridicat și s-au prăbușit pe acest pământ, neamului nostru abia de unsprezece ani și-a încredințat Provinția Cerească o misiune mai însemnată, prin învrednicirea de a ne întregi hotările la hotare etnice și a da truvisurilor noastre milenare.

Anii trecuți dela înfăptuirea unității noastre, cu toate că ar fi trebuit să fie anii celor mai nelimitate bucurii, datorită încăpăținării răutăcioase a cătorva, au fost anii grelelor încercări.

Să sperăm însă că 1929 care a închis mai pe urmă poarta corridorului lung de ani trecuți, prin care a trecut bătrânul nostru pământ, să sperăm că el a închis și epoca tragediilor și a suferințelor românești, iar că nou

Făt Frumos: 1930 va fi anul de lungă amintire în istoria neamului nostru fiind el începutul solid al unor zile de mai bine și al unei propășiri — nu vorbărește — ci adevărat constructive și reale.

Sperăm că anul ce vine va să facă adânci schimbări printre neîndreptățirile aduse nouă de cei 1929 antecesorii ai săi, întărind gestul scump nouă al excepționalului 1918.

Anul, ce vine este o puternică stâncă a speranțelor noastre pentru zile mai bune; pe ea vrem să clădim o bună parte din planurile noastre. Ne va sta într'ajutor?

Noi sperăm! și cu aceasta speranță în sufletele noastre îți zicem: 1930 —!

Bine ai venit.

Dr. A. T. Mureșan.

AN NOU FERICIT! Ziarul „Chemarea“.

Tineretul Agrarian Cehoslovac

Educația politică a tinerimii este o problemă care preocupa tot mai mult viața publică a statelor.

Inainte de războiu, era la modă ca tinerimea să fie „generoasă”, adeca să militzeze cele mai avansate doctrine, cele mai idealiste, pentru că, mai apoi, odată cu maturizarea, să se apropie de realitate, să... se mulțumească cu un locșor ce i se dă, nu pe care

il căștigase prin luptă, în cadrele grupărilor vechi. Rezultatul nu era, firește, dintre cele mai fericite: entuziasmul era cheltuit, și noua situație însemna o abdicare. Soarta săcăturilor entuziate, cărora li se frâng, brusc, aripile.

Situarea e schimbată, după războiu. Educarea politică a tinerimii preocupa toate formațiunile politice. Statele occidentale premerg și în această privință. Se încercă o îndrumare mai bună a tinerimii, o deprindere spirituală în sensul realităților pe care va fi chemată să le cultive, să le transforme, mâine.

Partea bună a acestei preocupări, constă în faptul că se mobilizează în sens constructiv entuziasme capabile să reînoiască ideologii și puteri de muncă, că se erătă irosirea energiilor în agitații sterile pe cari, mai târziu, mulți le deneagă sau le regretă. Evident, acestui avantaj, i se opune negativul inherent, pe care îl constituie sectarizarea spiritelor la o vârstă prea curândă, și prezența în organizațiile tinerești a indivizilor nefolositori, acaparați sau veniți singuri din interes sau din spirit de gregarism. Dar față de acțiunea celor buni, reacțunea celor nechamați se identifică adesea cu inertie, în nici un caz însă, nu poate fi profund dăunătoare într-un organism viu; iar dacă organismul nu este viu, zadarnic... Nici măcar un tineret cu elemente de mâna întâi nu poate fi continutul unei injecții dăltătoare de viață.

Un aspect interesant al diferențierii politice a tinerimii ni-l oferă Cehoslovacia. Aici, fiecare partid își cul-

tivă un „tineret”, cu aderenți printre intelectuali și clasa socială pe care o reprezintă. O atenție deosebită pentru asigurarea continuării vieții de partid prin generațiile ce se ridică.

Studentimea, foarte patriotică și, orice s-ar spune despre toleranță cehă, predispusă spre sovinișm chiar în acte mărunte de fiecare zi, este și ea înregimentată în aceste tinerete, din sănul ei recrutându-se viitorii conducători.

Cel mai puternic grup îl formează tineretul celui mai puternic partid, a partidului agrarian. „Tineretul agrarian” este și cel mai bine organizat și cel mai activ. La conducere, are un comitet executiv alcătuit de conducătorii mai mulțor „departamente”.

Prin aceste departamente se desfășoară totă activitatea tineretului.

Descentralizarea stă la baza organizației și activitatea este amplă, intensă, constituind, prin coordonare,

o unitate armonică pe căt de instrucțivă, pe atât de folositore. Activitatea este îndoială: de doctrină și practică.

In coloanele unei reviste sunt examinate toate problemele prin prisma ideologiei fărăniște, iar prin secțiunile locale create de departamente se desfășoară totă activitatea tineretului.

Descentralizarea stă la baza organizației și activitatea este amplă, intensă, constituind, prin coordonare,

o unitate armonică pe căt de instrucțivă, pe atât de folositore. Activitatea este îndoială: de doctrină și practică.

In coloanele unei reviste sunt examinate toate problemele prin prisma ideologiei fărăniște, iar prin secțiunile locale create de departamente se desfășoară totă activitatea tineretului.

Descentralizarea stă la baza organizației și activitatea este amplă, intensă, constituind, prin coordonare,

o unitate armonică pe căt de instrucțivă, pe atât de folositore. Activitatea este îndoială: de doctrină și practică.

In coloanele unei reviste sunt examinate toate problemele prin prisma ideologiei fărăniște, iar prin secțiunile locale create de departamente se desfășoară totă activitatea tineretului.

Descentralizarea stă la baza organizației și activitatea este amplă, intensă, constituind, prin coordonare,

De anul nou

de BAZIL GRUIA.

S'a rostogolit în neantul vrcmii înăuntră un an, 1929 a murit. L'au îngropat fulgii argintii de nea, care au căzut cu nemiluita, zilele din urmă.

Suntem mai vârstnici cu 12 luni. Si mai aproape de groapă tot cu atâtă, căci mai curând ori mai târziu vom muri și noi tocmai ca acest 1929. Când ceasul existenții noastre va bate ultimul tic tac, vom pleca singuri, regreță sau uități, pe valurile Stixului lui Charon și vom intra fericiți pe porțile raiului dând binețe Sfântului Petru sau vom bea o tuică de înfrâtere cu Lucifer, coborând pe treptile infernului. Fiecare după faptele lui — cum zice biserică. Chestiunea e însă că vom muri. Da, iubite prietene ce mă citești, voi muri eu, vei muri dăta, vor muri prietenii și prietenii prietenilor noștri, vom muri cu toții tocmai ca acest 1929.

Si'n urma noastră, cei rămași încă în viață vor chioti, vor bea și vor iubi mult mai așa cum o fac în noaptea Revolusionului — când îngroapă anul ce s'a stins.

Dar să svârlim perdeaua constatărilor și-a gândurilor sumbre la o parte. Căci problema vieții oricără ar fi de covârșită de legea trecerii ei etern fugare prezintă și alte aspecte pe care datori suntem să le vedem și să le pătrundem. De ce? Din simplul motiv că încă n'am murit. Că trăim. Că ne săbătem — așa efemerii cum suntem — în tarcul actual al existenții. Că ne chinuie adesea pe mulți lipsa unei fărăme de pâine sau a unei perne ca să punem la căpătăi — când ne odihnim.

De sigur problema e mult mai amplă ca să o putem prinde în toată configurația ei, în câteva rânduri de gazetă. De aceea vom căuta să scriem despre 1929 — anul ce s'a dus — prinț'o singură prizmă. Si-anume prin aceea care ne interesează pe noi și pe cetitorii noștri, cea POLITICĂ. Vom vorbi aşadar despre 1929, anul politic.

1929 înseamnă în istoria politică a României, primul an de guvernare plină și efectivă a unui regim democratic. Socotind că în 1928 guvernul Maniu a fost adus la cărmă abia în Noemvrie și că alegerile electorale s-au făcut în 12 Decembrie, deci primul parlament — expresie a voinții naționale libere să ales la sfârșitul anului 1928 — putem afirma cu drept cuvânt că primul an REAL de guvernare democratică este 1929. Prin unghiul acesta scrutând lucrurile — importanța lui 1929 pentru viața politică a țării noastre, apare într'o luminozitate covârșitoare.

Acest an înseamnă că obștia românească a fost pusă în prerogative sale. Zadarnic au fost și înainte înscrise în Constituție noțiuni de „suveranitate națională”, „voință popo-

GHERASIM PINTEA.

rului", „libertate civică”, „drept de vot” și alte atrăbute democratice, căci ele nu erau decât *litere moarte*, de care fariseismul liberal și-a bătut joc întotdeauna.

Reabilitarea democrației, dacă în definitiv a existat democrație în țara românească vreodată (dar dacă n'a existat în practică a existat pe hârtie) a făcut-o dl Iuliu Maniu. În acest an 1929. Ar fi inopportun să mai analizăm aici diferențele *legi*, pe care guvernarea național-țărănească a așezat clădirea României Noui de mâine, garantându-i un viitor strălucit. Fiindcă acest lucru l'am făcut de-atâtea ori și am stâruit afund asupra lui. Și-am spus că oricând se va pomeni de activitatea guvernărilor de azi din acest an — trebuie să se încrescăze în primul rând: ACTIVITATEA LEGISLATIVĂ.

Legea jandarmeriei, a poliției, a descentralizării, precum și legile finanțare și economice sunt pietre de hotar în evoluția noastră politică pentru care nu se poate trece.

Ele sunt în același timp și solia REVOLUȚIEI SPIRITUALE-MORALE pe care o aduce țării guvernul Maniu. Dar această revoluție n'o simte toată lumea. N'o simt decât aceia cari au nervi morali. Mai bine zis sensibilitatea morală, adecă puterea și facultatea de a înregistra mișcările fine de seismograf — ce s'au produs în ordinea morală a țării. Pentru acei cari n'au această facultate, guvernația Maniu nu înseamnă încă nimic. Ea va însemna doar mâine — când se va resimți afund și revoluția materială, adecă îndreptarea spre mai bine a traiului de toate zilele.

Dar acești morți morali sunt puțini în țara românească. Pe aceștia îi poți găsi doar în sirul așa zișilor intelectuali — cari niciodată nu sunt mulțumiți. Pentru aceștia *icrele negre și salata de boeuf* sunt mai importante decât orice lege care ar ferici o țară.

Dar aceștia pentru noi nu contează. Milioanele, cei mulți, cari și-au pus toată nădejdea și răbdarea în acest guvern — sunt aceia pentru care scriem aceste rânduri acum la începutul noului an.

Și, nădăduim că anul care va urma — va însemna biruința totală a principiilor democratice înscrise pe culetele steagului purtat cu fală de Iuliu Maniu.

BAZIL GRUIA.

Alte țălhării liberale.

S-a dovedit că cifre că guvernările liberales au cestat bilația jarii românească grosava sumă de 20 miliarde lei — pe care în mare parte au recunoscute chiaza liberală. Dar țălhăriile nu s'au opăzit nici. Suma de 20 miliarde e prea mare pentru a cuya se intreg jaful organizat al liberalilor.

Altă exorbitantă afacere liberală s'a desfășurat în chestdința reacției de exproprieare. S'a constatat anume că toate sumele plătite de țărani pentru pământurile primele prin reforma agrară — s'au evaporat nu se știe cum și unde. Toate aceste sume ar fi trebuit conform legii să fie într'un fond special din care să se amortizeze pretențiile bănești ale proprietarilor expropriați.

Dar finându-se în tradiția rusinoasă de a faceri și țălhării partidul liberal a dat altă destinație(?) acestor fonduri — călcând flagrant legea.

Sau măncat deci pentru proopsirea partizanilor nesătuși și a diverselor lăpădării electorale încă câteva MILIARDE de lei.

Cifra nu se știe încă precis dar e vorba aproximativ de vre-o 17 miliardă. Cari adăngătoare la cele 20 miliarde precis dovedite, ar însemna nici mai mult nici însă puțin decât apoi 40 miliarde lei!

Frumoasă moștenire ne-au lăsat liberalii!

„DEMED“ (Depozitul de Medicamente) din CLUJ

angajații imediat

doi practicanți

români, având cel puțin patru clase secundare, pentru a-i forma droguști.

Informații la

„DEMED“
CLUJ, CALEA MOTILOR 22.

Tărăganări periculoase

Mulțimea imensă, strânsă în jurul steagului partidului național-țărănești cu ocazia venirei la putere a oamenilor săi, așteptase — pe drept cuvânt — pedepsirea nemiloasă a tuturor abuzurilor și actelor samavolnice aplicate de guvernării mici și mari de înainte vreme tărei întregi.

Justificata lor dorință de sanctio-nare a ilegalităților a găsit cea mai perfectă rezonanță și în sufletele elementelor cu răspundere. Acțiunea de purificare, ca una dintre cele mai pronunțate dorință a mulțimii astfel a și început numai decât, dând în unele părți ale țării rezultate frumoase și multumitoare.

Dar sinceri fiind, cum e datoria noastră să fim întotdeauna, nu putem afirma că a fost răsfoită totă grămadă de gunoiu al tuturor abuzurilor și netrebniciilor de sub regimul brătiană-averescan. Și dacă n'am reușit, în toate acțiunile noastre *năseamnă că nici nu vom reuși!*

E adevărat că aceasta acțiune de purificare, parte integrantă a dogmei național-țărănești, nu trebuia să lăncezească și nu era permis ca ea să reușască numai în parte, cum a reușit. Și că n'a fost bine așa cum s'a făcut iată dovada eclatantă de ex-declarăriile masselor care răspund la apelul de înăsprire a regimului fiscal impus de dl ministru *Madgearu* cu condiția ca în același timp când poporul trebuie prin noui jertfe să salveze țara, tot atunci să se verse în acest scop și averile provenite din dijima banului public și furturile uriașe de sub regimurile trecute.

Și oare cei ce se gândesc astfel n'au dreptate? Ba au cea mai perfectă dreptate.

Tărăganarea măsurilor acestora a-tăt de imperios reclamate de țără, aduce mult rău prestigiului partidului nostru, și e băcat să nu se facă mai ales atunci, când și cei din partidul nostru sunt de aceeași părere. Cât că nu s'a găsit un text de lege mai precisă? Să se facă.

Paralel cu anarchia averilor publice, pe corpul întreg al țării s'au în-

registrat fel și fel de acte samavolnice, comise de marii și micii satrapii, deținători ai unei părți a puterii de stat.

Aceste abuzuri în totalitatea lor, deși au contribuit prin discreditarea țării, cel puțin cu a cincia-cea parte din săracirea ei totală, au fost certeabia numai într'o infimă parte, bucurându-se de „amnistia” cea mai largă a noastră atunci când și interesele țării de perfect acord cu ale partidului reclamau sanctionarea cu „fier roșu” a tuturor acestor acte extrem de de pagubitoare neamului.

Răsfoirea trecutului, privind activitatea micilor și marilor exponenti ai vieții publice, trebuie să înceapă numai decât, căci într'o asemenea acțiune țara ar putea fi deparazitată ușor și rapid de toți acei lupi traversiți în piele de miel, cari din locurile mici și mari, ce dețin, continuă a-facerile lor căt că, dat fiind un control mai sever, le fac în dosul unor perdele mai dese, cu mai puțină reclamă, și cu mai puțini martori.

Si dacă marile griji ale țării, nu dau răgaz acelor cari trebuie să facă aceasta, că să o înceapă numai decât, atunci cel puțin să se ducă la bun sfârșit acțiunile începute.

In aceasta ordine de idei ne vine în minte numai decât, dosarul fostului prefect al Poliției din Cluj *Mihaiu*, care zac în anumite sertare în stare nerezolvată, deși massele așteaptă să știe dacă cele atribuite dlui Mihaiu, au fost acuzații întemeiate, ori simple născociri pripite și rău-tăcioase.

Cum aceasta chestiune ne interesează și pe noi, ... ne vom da totă năzuință ca să accelerăm rezultatul oricare ar fi. Pe cei vizitați îi prevenim pe aceasta cale, despre intențiile noastre, și-i rugăm să țină cont și de existența noastră.

Tărăganarea aplicării unor sancțiuni severe pentru cei cari s'au suprapus legilor și au abuzat de răbdarea și calmul fără sfârșit al Românilui, numai bine nu face nici țării nici partidului!

Și atunci de ce să dăinuiască?

clarăjunei pentru venitul global contribuabil care nu are decât un singur venit din comerț, meserie sau profesie care se exercită în cuprinsul percepției reședinței sale și pentru care face declarație separată, însă cu condiția să menționeze pe declarăjunea săcătă pentru acea impunere la impozitul elemențar că nu mai are alt venit nici el, nici membrii familiei aflați în sarcina sa. Această menținuș echivalând cu declarația pentru global, scădere pentru membrii familiei se va cere prin declarație la impozitul elemențar. Pentru orice altă scădere din venitul global va face separată pe formularul de declarație No. 5.

Dacă are venit numai din salariu sau mobilier, va face declarație pe același formular (No. 5).

Se atrage atenționea contribuabililor cari au venituri din salarii că nu se vor considera complete acele declarații dacă nu vor fi însoțite de adeverință Model 19, relativă la salariile, indemnizațiile, fie în bani, fie în natură etc. primite în anul 1929, completată de cei cari au plătit asemenea venituri. Aceste adeverințe se găsesc la Percepții și Administrațiile financiare.

3. Contribuabilul a căruia venit impozabil, fie global, fie elemențar, judecat după cel din anul precedent este același ca și în anul anterior și dacă nu are nici un scăzământ de cerut și nu și-a schimbat reședința, nici nu și-a modificat felul întreprinderii sau al profesioniștilor, poate să nu mai facă declarația din anul precedent în ce privește veniturile, nu însă și în ce privește scăderile pentru sarcini familiare sau pentru datorii ipotecare ori chirografare, pentru cari se cer dovezi în fiecare an. Deçi spore obținute pe anul 1930 același scăderi, trebuie să facă declarație și să aducă dovezi la efectuarea impunerii cănd va fi citat. (A se vedea și paragr. 72 b. din Instrucțiunile Oficiale).

De această dispensă nu pot beneficia cei obligați la ținerea registrelor comerciale și la încheierea bilanțului, intrucât cifrele din registre nu pot fi același ca în anul precedent și deci veniturile în tot cazul diferă.

SANCTIUNI.

Contribuabilii cari nu se află în condițiile de dispensă sus prevăzute sau ale căror venituri s'au modificat și nu vor face declarațile de impunere în termen sau le vor face incomplete vor fi impuși din oficiu și li se va aplica amenziile prevăzute de art. 96 din legea pentru unificarea contribuțiunilor directe și cel prevăzut de legea pentru repreșinuș evaziunei fiscale la contribuțiunile directe.

STABILIREA IMPUNERILOR.

Impunerile se vor efectua la Percepții în zilele cari se vor publica și afișa la localurile percepților.

Contribuabilii cari au facut declaraționi vor fi citați.

Cei impuși din oficiu nu se citează.

Contribuabilii vor trebui să fie prezenti la impunere cu actele și registrele ce au și prezența în zilele în cari vor fi citați, iar cei care nu se citează vor trebui să se prezinte în zilele publicate, în interesul lor spre a evita impunerii eronate.

DISPOZIȚIUNI SPECIALE.

Legea pentru repreșinuș evaziunea fiscale la contribuțiunile directe publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 288 din 25 Decembrie 1929 intrând în vigoare la 1 Ianuarie 1930, se aduce la cunoaștuș generală următoarele:

Contribuabilii cari pentru ultimii cinci ani au omis a face declarația anuală de impunere sau nu au fost impuși, vor fi dispensați de orice penalitate dacă vor declara în cursul lunii Ianuarie 1930 toate veniturile lor neimpuse în acești cinci ani. In caz contrarui li se vor aplica amenziile prevăzute de lege.

Contribuabilii cari au de plătit amenzi din contravenișuni definite constatațate la contribuțiunile directe, vor fi scutiți de aceste amenzi dacă vor plăti impozitele datorate pe baza proceselor verbale de contravenișuni până la 1 Aprilie 1930.

Contribuabilii, cari au de plătit rămasișta din impozite și taxe, vor fi scutiți de plata dobânzii de întârziere de 15 la sută dacă le vor achita până la 30 Iunie 1930.

Ministrul finanțelor,

(ss) VIRGIL MADGEARU.

p. Director,

Iordan Ștefănescu.

Partizanul convins sprijineste presa partidului!

Abonați-Vă cu toții la

„Chemarea“

la ziarul cel mai devotat partidului național-țărănești.

Apare săptămânal.

Costă 180— Lei pe an, adică 15 Lei pe lună trimis acasă.

Academia de drept interna-țional dela Haga. Din stejar, stejar să răsară!

In timpul lunilor de vară se strâng anual la Haga savanți, diplomiți, diletanți și studenți spre a urma cu asigurarea cursurilor Academiei de drept internațional. Instalată în somptuosul palat al păcii construit în 1913 de Andrew Carnegie, palat, care adăpostește în același timp și cea mai complexă bibliotecă de drept internațional din Europa precum și Curtea permanentă de justiție internațională, ea este locul de întâlnire și colaborare a zeci de națiuni. Cursurile ținute aici de comunitățile mondiale asupra celor mai actuale probleme de drept public, formează un „Recueil” apreciat în toate cercurile științifice și opinioarele emise dela înaintimea cădrei dela Haga sunt comentate și discutate de specialiștii tuturor țărilor.

Pentru a da o idee de calitatea conferințelor voiu însări câteva din numele cele mai cunoscute: Basdevant, Borel, Bustamante, Cavagliani, Dupuis, Gidel, Pearce Higgins, Jéze, Kelsen, Le Fur, Nihoyet, Pella, Redslab, Sack, Strupp, etc., etc. Toate națiunile sunt reprezentate, toate opinioarele și toate curentele.

Alături de activitatea pur științifică a Academiei, contactul zilnic al atâtlor națiuni și individualități, contact ce se menține în atmosfera unei colegialități academice, nu poate să nu influențeze spiritele. În anii trecuți un auditor român al Academiei, Căpitänul Conia, a introdus tradiția „causeriilor”, făcând dsa însuș începutul printre conferințe asupra României Mari și a Dinastiei. M' am putut convinge singur anul acesta de răsunetul acestei propagande improvizate, care ne-a căstigat sincere simpatii.

Cadrul atât de feeric al Olandei oferă conducerii Academiei prilejul să organizeze excursii ce sunt totdeauna reușite și care permit participanților să cunoască pitorescul țării: Delft-ul, patria lui Hugo Grotius, părintele dreptului internațional, Haarlem-ul, o grădină minunată, Leida, apoi centrele comerciale: Rotterdamul, Amsterdam și în fine Zuidersee-ul și rețeaua canalurilor ce formează aşa-numita mare de Kager.

Auditorilor Academiei li-se facilitează apoi accesul la cele mai excluditive cluburi unde se întâlnesc societatea înaltă din regatul reginei Wilhelmina.

Omul are astfel ocazia să pătrundă în acele sanctuare ale protocolului rigid și ale ţinței de rigoare, ce în Europa centrală sunt vizibile doar pe ecran.

După cum se vede Academia dela Haga este în toate privințele o instituție modernă, cu un prestigiul ce î-o dă seriozitatea profesorilor și a auditorilor precum și compunerea programului, care epuizează chestiunile ce agită doctrina și jurisprudenta. Pentru a studia — la fața locului — pe aceasta din urmă, auditorii asistă la desbaterile Curții permanente de justiție internațională, ceeace le dă ocazia să audă pledoariile marilor juriști și să fie la curent cu ultimele litigii. Astfel anul acesta profesorul Basdevant dela Paris, pentru a nu cîta decât pe acesta, a apărut cu multă competență cauza Franței în chestiunea zonelor libere ce formează hinterlandul Genevei. Erau apoi ședințe, la care asistau corifeii dreptului internațional și ai diplomației: Sir Cecil Hurst, Politis, Venizelos, Titulescu, Beneș, etc. — Elevii Academiei aveau totdeauna la dispoziția lor dosarele cu dările de seamă ale ședințelor, pledoariile reproducește în întregime, etc.

Tot la Haga se află apoi un birou de informații științifice și de documentare. Orice nedumerire, adresată sub forma unei consultații acestui birou, care are informatori speciali-

zați în toate țările, primește o soluție, în limita posibilităților bineînțeles.

Auditoriile Academiei au o organizare proprie, generală, căreia se afiliază apoi grupările naționale. Dar fiind, că dela inaugurarea cursurilor n'au fost înscriși decât 9 români (anul acesta 4), o grupare românească n'a putut încă să ia ființă. Acest lucru este destul de regretabil, căci ar fi fost de sigur util, dacă în comitetul de conducere se află cineva, care să aibă grija propagandei românești. Astfel în prezent în sala de ziare a Academiei se află o singură gazetă românească, „Universul” și nici o revistă, în timp ce Ungariau au 9, mai multe decât orice altă țară, (Franța are 2, Germania 6, Anglia 3, etc.). Este acesta un fapt divers, puțin important poate, dar elocvent asupra felului „cum” trebuie să se facă propaganda națională.

Dacă, pentru a termina, aș face un apel către acei care cultivă dreptul ținților, să ia odătă drumul Clandei și să urmeze o perioadă măcar (în cele două ce se tîn anual) la Academia de drept internațional, îmi dau perfect de bine seamă, că răsunetul lui nu poate să fie decât foarte mic. Schimbul atât de nefavorabil pentru noi români face ca viața să fie acolo din cale afară de scumpă, ceeace explică de altfel numărul redus al auditorilor români.

AUREL PĂCURARIU.

Iarăși „Radio-București”. — Un glas de protest de peste hotar.

Pe cînd de drag ni-e stațiunea de emisie din București, pe atât de ne bruschiază în sentimentele noastre. Astfel în sfânta seară de Crăciun, atunci când noi români de peste granită am fi așteptat un program demn de măreția aniversării Nașterii Fiului Dumnezeesc, am fi așteptat o audiție plină de acele prea frumoase colinde și alte cântări eclesiastice, la auzul căroră și streinii se emoționează, în acea sfântă seară însă stațiunea radiofonică din București a binevoită a ne informa timp de o oră întreagă, unde se pot cumpăra la București cei mai buni ciorapi, chi loti, cearceafuri și alte asemenea.

Nu știm ce impresie a făcut în țară aceasta profanare a marilor praznice, din partea stațiunii radiofonice din București, dar că noi cei de peste granită, ne-am scandalizat și ne-am mirat, aceasta este foarte explicabil și trist.

Departate de pământul țării noastre, de tradițiile ei, izolați într-o mare de oameni cu credință deosebită și cu alte obiceiuri; nostalgia datinelor de acasă ne cuprinsese adânc, stăpânindu-ne cu multă putere. Prizonieri ai nostalgiei ne îndrepătasem înimile către îndepărtata stațiune... dela București, care aflat de bine să ne răpească o mare parte din farmecul sfintei Seri de Crăciun, administrându-ne fără nici o milă ceas întreg, proza-i desgustătoare de toate zilele.

L. C.

Publicând aceasta plângere isvorată din durerea simță a câteva familii românești de peste granită, ne asociem din toată inimă și noi la cele cuprinse acolo. Iar pe autor îl putem asigura că aici acasă în țară profanarea a produs aceeași penibilă impresie și revoltă.

Și întrucât stațiunea dela București prin rostul ei adânc național și patriotic se confundă cu însăși țara, noi cerem celor în drept aplicarea unui control mai sever pe viitor, în ce privește programul și mai ales indisciplinele de soiul „reclamei” din seara sfântului Crăciun.

Redacția.

Corpurile Legiuitoare au intrat în sesiunea două ordinară a primului Parlament ce reprezintă voînta poporului român.

Trecând peste greutățile începuturilor, învingând rezistențele ultime opuse de guvernele anterioare prin cătiva slugi de prin posturile mai importante, capii marelui aparat a conducerii țării așternuți pe lucru, prin legile anunțate în mesagiu au deschis perioada de muncă rodnică, reală, constructivă și conștie în țară.

Evident, nici nu se putea altfel, de căt ca exemplul bun, — signalul, că s'a terminat cu tembelismul ce a durat zece ani, — să vină dela cei de sus, ca astfel începându-se în mană sistematică, reglementată prin legi toate roțile marelui angrenajament, dela mare la mic, să se desvolte un complex de activitate armonizat, spre realizarea acelaiaș scop; binele, fericierea și prosperarea țării și a neamului.

Tara întreagă, cum și acei din străini care sincer ne vor binele, identifică refacerea și prosperarea României cu reușita acestor legi și în genere cu rezultatul bun, ori rău al activității întregului popor ce urmează să se desvolte în perioada de realizare a lor, fiind ele impuse de dublul imperativ: de cel de a ne reface din ruine unde am fost duși de nepriceperea și ticăloșenia fostelor lipitori ai țării, cum și de necesitatea impusă de legăea naturei; de a prospera dacă suntem un organism viu.

Munca ce urmează să o depună țara, — incontestabil, — va fi o mană grea căci va trebui să realizeze îndeplinirea tuturor cerințelor acestor două imperitive, care, la rândul lor, una fiecare reprezentă pentru neam, problema de a fi ori nu.

Nici când doar capacitatea și tenacitatea de muncă a țării nu a fost pusă la o așa grea încercare cum urmează să fie prin grea misiune ce trebuie să îndeplinească: Salvarea și prosperarea comoarei moștenite pentru generațiile ce urmează.

Nici una din popoarele Europei nu a trebuit să presteze o muncă atât de grea, ca și ceeace ne așteaptă în viitorul imediat apropiat. Pe cînd vreme țările din Europa luptau cu greutățile refacerei prăpădulei răs-

boiului, în timp când toate aveau aceasta singură preocupare, noi urmează să o facem aceasta cu zece ani întâzire, în plus refăcând și ameliorând ravagiile tembelismului din aceste zece ani, astăzi când țările europene perfecționează sisteme care la noi sunt încă absolut inexistente și necunoscute.

A bătut însă și ceasul nostru! Iată, că țara începe în diferite forme să se și manifesteze, că este constie de dubla sa misiune, că a înțeles signalul capetelor luminat.

Exemplul bun al înțeleptilor conduitori de astăzi a și aflat răsunet, căci fericiți pot să constate începutul realizării frumoasei intenționi ce și-a propus tineretul ardelean, grupat în dosul diverselor ziare și reviste spre a răspândi de-acolo ideia democratică — în formă creatoare, — în masă poporului, cum să îndrumze pe o cale sănătoasă tendințele culturale, politice, sociale și literare din sănul său.

Brava generație de suferinți, abnegăi și grea încercare, cărora soarta le-a hărăzit să poată, prin gigantică muncă și luptă eroică să înjghebe o Mare și Frumoasă Românie, își face datoria și știe să-și făurească din aceasta coroana muncii lor, prin educarea în spiritul acesta a generației ce urmează să fie primul ochiu în lungul și grandiosul lanț a istoriei poporului român.

Farul culturii latine menit să reverse lumina marei ginte în intuincimile orientului european zidit din metalul cristalizat sub presiunea suferințelor și sub greutatea jugurilor din timp de o mie de ani, din metal călit în băile de foc și sânge a uzinei răsboiului, alimentat cu sufletul alor opt sute mii de români, cum și săngele, trupul și suferințele alor aproape 16 milioane de români astfel a reușit să fie depus pe o stâncă numă puțin rezistentă, asigurând că va sta să suporte valurile ce o vor isbi în de-alungul veacurilor în cari este che mată să lucreze.

Cu Dumnezeu înainte spre a demonstra: Că din vîntul vultur naște din stejar stejar răsare!

Paris, 27 Dec. 1929.

IONEL T. MUREȘAN.

— Care va fi oare evenimentul cel mai senzational al anului nou?!?
— Exact ca și al celui trecut.
— Ce? Iarăși vor să facă bal che-măriștili?
— Da!
— Atunci știu totul! Balul lor!
Exact!!

A apărut „ARDEALUL Tânăr”, revista generației tinere din Ardeal, scrisă cu gîrv și documentare, înmănuind cele mai variate probleme de actualitate politică, socială, economică, literară, artistică.

Nici unui intelectual din Ardeal nu-i permis să-i lipsească „ARDEALUL Tânăr”, abonarea acestei reviste fiind o datorie pentru fiecare.

Abonați deci cu toții „ARDEALUL Tânăr”.

De vânzare
UN AUTOMOBIL
pentru 6 persoane
Marca BENZ
Prețul 20 mii lei
Str. Reg. Ferdinand 87
la școală de șoferi BEU.

Criza de autoritate

Politica partidului liberal marchează un zig-zag de abracadabrante și nuvozități și compromisuri. Și aceasta nu de mult, ci numai dela moartea lui Ionel Brătianu. Căci dacă acțiunile defunctului sef al partidului liberal contraziceau strident percepțele democratice ale vremurilor de azi, ele se trasau totuși într-o impecabilă linie dreaptă.

Partidul liberal se mișcă sigur pe pașii săi în drumul indicat de Ionel Brătianu, chiar dacă acest drum era al unei dictaturi anacronice și clandestine. Azi însă, când șeful care a gândit, a ordonat și a acționat mai mult decât partidul liberal întreg, azi când acest sef nu mai este, a troșnit și partidul liberal în chiar organele lui de existență.

Prin analogie, n'am exagera dacă am spune că sira spinării, inima și plămâni partidului liberal au suferit o gravă zdruncinare. Tocmai elementele cari susțin și hrănesc un organism cu ozon și sânge.

Absența unei orientări precise se resimte la fiecare pas. Credem chiar că această *criză de autoritate* e cea mai grea boală de care suferă actualmente partidul liberal. Mai precis, lipsa unui ȘEF, îndeobște recunoscut capabil de a satisface exigențele de prestigiul ale unui sef de partid — contribue zi de zi la desenarea acelui penibil aspect în care ni se prezintă *liberalii* (rămășițele lui Ionel Brătianu) de: *naufragiați* despletiți, îngroziți și năuciți în spasmele pierzării.

De fapt în actualul partid liberal nu știm cine e ȘEF și cine nu e? Așa zisul tineret liberal și-a făcut chip cioplit din costeliva figură cu ochelari a lui Duca iar veteranii continuă să aducă jertfe tot unui Brătianu. Indiferent dacă acesta nu e Ionel — fie chiar bourel — i-se închină fiindcă e *brătianu*.

Chestiunea n'ar fi așa de gravă dacă din acești doi șefi, cel puțin unul ar-întruni *calitățile* cerute unui șef. Dar de fapt amândoi nu sunt decât bieți pigmei ridicăți până unde se găsesc în prezent, unul prin numele-i zornăitor, celalalt prin o așa zisă „inteligentă” fanariotă.

De aici provine toată dezorientarea din partidul liberal. D. Vintilă Brătianu e șef și totuși de multeori nu e, d. Duca nu e șef și totuși de multeori este. D. Moșoi, d. George Brătianu, d. Argetoianu, d. Dr. C. Angelescu credeti-mă că nu se cred nici ei mai prejos. Așa că fiecare face ceeace vrea. Ceeace-i trănește prin cap, pe cont propriu. Nu e de mirare deci că politica de ansamblu a partidului liberal e o grozavă batjocură la memoria lui Ionel Brătianu prin zig-zagurile imprecise prin care se sbate.

Nu e mult și chestiunea încă nu e închisă decând lupta pentru *șefie* dintre dnii Duca și V. Brătianu intrase într-o fază disperată, încleștând toată activitatea partidului în această direcție.

Și-abia se potolise jarul, isbuclii acel violent conflict dintre d. Vintilă Brătianu și C. Argetoianu — pe tema Băncii Internaționale.

Astăzi cea mai surdă și crâncenă vrășmășie iscatu-să între d. Dr. C. Angelescu și d. Const. Argetoianu pentru că acesta din urmă și-a permis o ieșire mai violentă împotriva „propagandei culturale cu cărămizi” a fostului ministru al Instrucțiunii Publice. Conflictul a mers până acolo încât d. Dr. Angelescu nu s'a mulțumit cu notiția rectificativă pe care d. Argetoianu a dat-o în „Săptămâna (dsale) Politică” ci a făcut apel la conducerea supremă a partidului. Dar la cine? La d. Vintilă Brătianu? Ti-ai găsit-o, când nici dsa în chestiunile personale n'a avut atâtă autoritate ca să iasă onorați din conflictul pe care îl avusese mai înainte cu d. Argetoianu.

S'ar mai putea încresta aici aşa ca într-o simplă cronică fugăra vrășmășile cari există între diversi corifei

liberali pntru șefia diferitelor provincii și județe.

Cine nu cunoaște frământările tancreiene dela Tg. Mureș, ori pe cele pentru șefia Ardealului dintre dnii Moșoiu și Lăpădatu. Cine nu recunoaște că moartea lui Ionel Brătianu a lăsat partidul liberal în cea mai grea criză în care s'a sbătut vreodată, *criza de autoritate*?

Și mă tem că în pofida tuturor optimistelor asigurări pe cari liberalii încearcă să ni le dea, această criză le va fi fatală!

Să dea Dumnezeu. Căci țara numai căstiga poate. Si aceasta e suprema justificare.

EMIL TELEACU.

Viața clujană

Taximetrele

Problema aceasta — a taximetrelor — atât de strâns legată de viața de toate zilele e o problemă deja măcinată, o problemă peste care s'a trecut de mult în toată lumea. Ea abia la noi a mai rămas actualitate. Am fost unul dintre acele puține orașe pe raza căruia, numai târziu de tot s'a infăptuit serviciul de autotaxiuri, dar cu toate aceste nu mai puțin am fost și suntem tot ultimii și sub raportul organizației acestui serviciu. Azi și după ce a trecut mai bine de un an decând prin introducerea taximetrelor ne-am încopiat și noi în rândurile orașelor ce se respectă, deși a trecut un an totuși la noi și azi cel mai jignitor arbitraj e stăpân pe serviciu.

Dacă autobuzele fac ce vor în plină daună a intereselor populației, apoi cei cu taximetrele fac pe pașă, dominând situația și piața cu o arăgană orientală amestecată cu o foamea desgustător de transparentă pentru banul clientului. Si nu numai din vina lor.

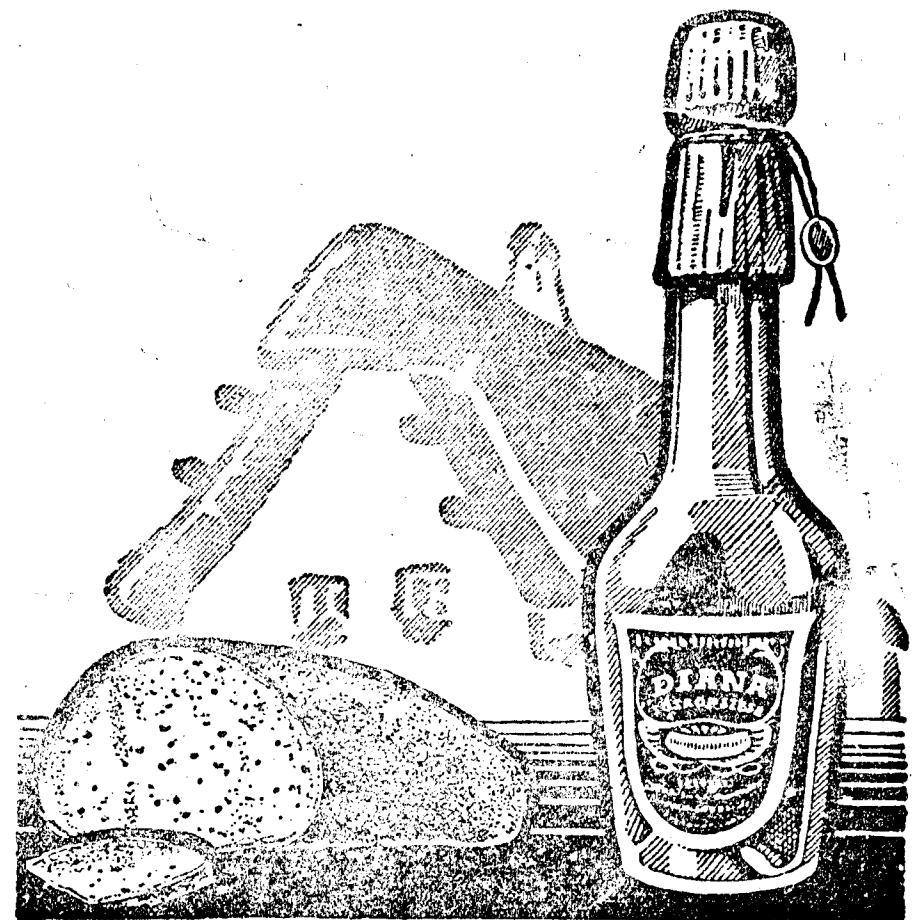
Serviciul de autotaxi din Cluj, nici că s'ar putea să fie mai prost. Intăiu că sunt prea multe mașini, apoi că ele orice s'ar spune cele mai multe aparțin altor persoane, decât șoferi profesioniști, cum ar prevedea aceasta legea, aparțin cătorva garage, capabile de a duce cu nemiluita luptă de intestine cu proprietarii șoferi. Deși cum am mai spus aceasta noi — Clujul, — suntem între ultimele orașe, care am introdus acel serviciu și l'am introdus atunci numai când aiurea regulamentele lor au fost consacrate prin uz de adevărate legi, noi nu că n'am luat cunoștință de aceasta, nu că nu le-am asimilat dar nici intenția nu am arătat-o.

In Cluj, și azi față de restul lumii, dacă ai nevoie de un taxi n'ai decât să iai o birjă, să te duci... după taxi, căci ele (cu excepția gărei) sunt îngrămădite 40—50 bucăți în Piața Unirii și trei străzi absolut centrale ale pieții. In Cluj dacă te servești de o roabă de mașină taxi, plătești căt pentru un Roys-Rolls, ori Horch cu opt cilindri. Apoi de ex. nu știi când e liberă mașina când nu! Si ce este mai tragic: habar nu poți avea de costul drumului ce vreau să faci, căci dacă singura lege ce-i conduce în general e bunul plac, apoi aici la capitanul e bunul lor plac, apoi aici la cătolul costului transportului, e o complecă anarchie. Nici vorbă! există un tarif oficial, complicat ca un plan strategic și de o precizie vagă că notiunea de taximetru la Cluj, dar decât cu acela mai bine fără.

Oare de ce toate aceste? Oare de dragul cui? Si până când?

Cetiți și răspândiți CHEMAREA

CE NU POATE LIPSI DIN NICI O CASĂ?

DIANA FRANZBRANNNTWEIN

NICI O RECLAMĂ

fie ea făcută într'un stil și formă original de americană, nu ar reuși să preciseze valoarea CALENDARUL VOINICULUI ce apare pe piață peste câteva zile. Noi, am răsfoit și consultat în amănunte noul calendar și am rămas extrem de încântați de cuprinsul lui bogat și instructiv. Îndrăznam a susținea aici în scris, că nu credem că în Ardeal să apară un alt calendar așa bine redactat ca și acesta, zis al Voinicului, care însă în fond este al tuturor național-țărăniștilor. Cele aproape 300 pagini, cuprind multe lucruri interesante atât pentru inter-

lectuali cât și plugari. Noi nu avem cuvinte suficiente spre a-l lăuda și nu putem sălmăci suficient prin litere rugămintea noastră de a-l cumpără toți partizanii noștri. Confratii noștri, zarele noastre sunt rugate a vesti ceteritorilor săi, frumoasa nouitate ce chemăriștii introduc prin Calendarul Voinicului în viața noastră politică. Costul Calendarului fiind abia doar 30 Lei, rugăm insistent pe toți membrii partidului național-țărănist și mai ales tinerimea, ca să nu-și cumpere nici un alt calendar, decât CALENDARUL VOINICULUI. Cine-l va vedea, desigur că-l va cumpără.

Scrisori dela Redacție.

Rubrica permanentă condusă de redactorul nostru special Iutankamen.

D. Dubiosu, com. Albu, jud. Negru. Si eu sunt de părere că, că într-adevar cea mai rentabilă convingere politică e aceea profesată de dta: polipartidă. Faci pe vestitorul de vești rele sub liberali, pe oșelitul sub anarchia averescană, pe chemăristul, când suntem noi național-țărăniștii la putere, în același timp ataci prin manifeste publice pe membrii guvernului admirat de chemăriștii adeverăjați. Si să ști că n'are nici un rost să-ți faci gânduri că nu-i corect ori că nu-i demn de un intelectual o asemenea „convingere”... polipartidă, căci eu știu că dta te împaci cu aceasta. „Un grup de intelectuali români din Cluj” e tot de părere mea. Toate aceste numai și numai ca să știm odată că Albu-i ori negru „grupul de intelectuali...“ de extenție extremă de mystică și care începe să ne intereseze mult.

D. Gheorghe I. u. t. e., com. Incet. Eu te iert că nu-i vina dtale! Vina e a chemăriștilor și naționaliștilor din comuna dtale, cari nu ști-au explicat că ce-i „Calendarul Voinicului”. Si ca să o ști, ti-o spun eu în trei vorbe. Calendarul Voinicului e hrana sufletească cea mai curată, ce poate afla un voinic la fel ca și toți aceia cari au fost voinici acum 40—50 ani. Că temp de 2—3 săptămâni, Vă vom putea săfisface comenziile de calendar și sigur, după aceea vreme mai greu căci desi am tipărit foarte multe bucați, ele au fost cumpărate numai decât aşa că va trebui să tipărim altele. Cumpărați-Vă deci că de repede iar dacă nu găsiți la îndemâna, apoi scrieți o carte postală dlui Hariton Moldovan secretarul general al chemăriștilor (Str. Regina Maria 36 — Cluj) și el va băiat bun cum îi, ti-l trimite pe postă. Voinic fără calendar ar fi ca și soldatul fără armă ori preotul fără carte de rugăciuni, ori ca Opera din Cluj fără artiști slabii (o imposibilitate) ori ca și căt ar fi de imposibil de ex. a fi liberal și să nu furi, ori averescan fiind să nu te păcălești în tot locul și întotdeauna.

D. Petete. Loco. Am citit și eu că dl Director General Andronescu a trecut pe la Dv. vizitându-Vă oficile. De mult am răvnit la aceasta vizită și eu căci acum cred că după ce a văzut petele urate ale oficiului petete o să le desființeze telegrafic. Atât.

Dl Ion Toateștie, com. Cluj, jud. Cluj. Vezi că te-am prins cu prostia în desag. Știu că eu odată și odată tot te voi afla cu o măgarie. Zici că taxico și un automobil ce fuge cu taximetru adică cu mașină ce arată taxa de plată pentru drumul făcut. Si atunci dragă Domnule Toateștie cum rămanem cu taxi-urile din Cluj care sunt taxi fără taxi? Pe astea cum le numești? Abuzometre căci taxa numai abuzul o reglementează? Poate să ai dreptate!

Dl Anisia Cuzistu, com. Incurcatu de Vale. Sinagogă? e templul jidovilor, biserică unde se roagă ei. In felul în care ai găsit dtă scris acest cuvânt e ceva mai mistic. Sina-Goga? Eu cred că e pseudonimul unui poet al pătimirilor sale politice, la orice caz e semnificativ pentru el și ideile lui.

Dl Veniamin R. Să știi că și mie-mi place jocul nou de-a face bancnote. E un progres spre libertățile cetățenești. Azi desenează din glumă.. sutari de lei, apoi un exemplar de o mie, pe urmă mai multe de o mie, apoi le face mai perfecte.... Jocul de-a imita bancnote slavă Domnului progresează admirabil și nici nu lipsește mult până bietul țărani să te întrebe căd și vei plăti: „Da domnule! banii aieșteasă de aia de glumă, ori aieșteai statului“. Si o față serioasă va putea plasa ușor și mulți de „aia de glumă“ în loc de „aia de ai statului“. Nici că ar fi rău. Si am avea mare nevoie acum cu consolidarea și de aceasta „artă“.

Redactor responsabil:
Dr. A. T. MUREŞAN